

Nr 125.

Av herr Ström, Fredrik, om anslag till utländska studieresor för nationalmuseets tjänstemän.

År 1914 upptogs å nationalmusei ordinarie stat ett anslag till studieresor för museets tjänstemän å 3 000 kronor. Under senare år har detta anslag besynnerligt nog icke utgått. För var och en som känner till vad ett stort museum behöver för att leva och hållas friskt är det uppenbart, att studieresor till utländska museer är en livsbetingelse. Det torde näppeligen finnas något stort museum i världen, där icke tjänstemännen äga möjligheter att genom studieresor följa den konstnärliga utvecklingen, konstens och museernas ställning, reproduktions- och restaurationskonstens landvinningar m. m. i andra länder. Utan dessa resor blir vårt nationalmuseum på visst sätt behäftat med blindhet och så småningom måste det sacka efter andra huvudstäders nationalgallerier. Detta kan icke vara varken klokt eller riktigt. Även för det praktiska arbetet inom museet skulle dessa studieresor vara av betydelse.

En reproduktionssamling skulle underlätta det dagliga arbetet inom museet och i många fall lämna svar på de frågor, som nu få förbli obesvarade. Men förutsättningen att kunna med säkerhet begagna densamma är dock en förstahandskännedom, som endast kan vinnas genom studier i de stora konstcentra. Den svenske museimannen är geografiskt sett en av de sämst lottade i världen med hänsyn till å ena sidan de jämförelsevis få tillfällen på nära håll till studium av den stora konsten och å den andra de längre resor för honom både nödvändigare och kostsammare än för hans kolleger i de flesta av Europas övriga länder. Och dessa studieresor måste med ej alltför långa mellanrum upprepas, då minnesbilderna givetvis med tiden försvagas och måste uppfriskas, liksom kunskapsområdet här, som på alla områden av intellektuell verksamhet, ständigt måste vidgas, om ej ett avstannande i utvecklingen till men för institutionen skall inträda.

Behovet av anslaget till utländska studieresor gör sig alltmera gällande år efter år i samband med den utveckling, som konstmarknaden inom och utom Sverige för närvarande genomgår. I allt större utsträckning söka svenska samlare göra sina inköp i utlandets stora konsthandelscentra, liksom även utländska konsthandlare allt mera uppmärksamma den svenska konstmarknaden för att därifrån söka draga till sig föremål av framstående värde.

För att nationalmusei tjänstemän under dessa förhållanden, sin plikt likmätigt, skola kunna i alla lägen tillvarataga museets intressen, kräves en god kännedom ej blott om den inhemska utan även om den utländska konstmarknaden. Sådan kan endast vinnas geom relativt täta besök i centra för denna handel såsom London, Paris, Berlin, München, Amsterdam, Rom och Florens. Dessa orter äro på samma gång medelpunkter för det vetenskapliga konststudiet och hysa världens främsta experter inom konstens olika grenar.

Betydelsen för museets tjänstemän att ständigt kunna hålla sig à jour med till exempel restaureringsteknikens utveckling torde vara uppenbar för var och en. En mera livlig kontakt med dessa centra skulle för nationalmuseum såsom konstvårdande och vetenskaplig institution vara av högsta betydelse och den summa, som härför tidigare varit avsedd — 3 000 kronor — synes vara en ringa utgift i förhållande till den nytta den för visso kommer att medföra.

Emellertid synes den åren 1914—24 utgående summan, kronor 3 000: —, vara för ringa i förhållande till nuvarande penningvärde och särskilt i förhållande till de rådande höga rese- och levnadsomkostnaderna i utlandet.

I anslutning till vad jag anfört hemställes,

att riksdagen måtte bevilja till utländska studieresor för nationalmusei tjänstemän ett belopp av 5 000 kronor, för budgetåret 1930/31 räknat.

Stockholm den 21 januari 1930.

Fredrik Ström.